

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 27. april 2022
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Anna Seneberg Winkel
Sagsnr.: 2022-7610-0013
Dok.: 2370204

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

Forslag til lov om delvis undtagelse af den uafhængige task force om reder-, ejer- og forsikringsforholdene vedrørende Scandinavian Star fra reglerne i lov om offentlighed i forvaltningen m.v.

I. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 15. marts 2022 til den 12. april 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Amnesty International, Berlingske Media, Dagbladet Information, Danmarks Radio, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Advokater, Danske Medier, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den uafhængige task force om reder-, ejer- og forsikringsforholdene vedrørende Scandinavian Star, Institut for Menneskerettigheder, Domstolsstyrelsen, Juridisk Institut – Syddansk Universitet, Juridisk Institut – Aalborg Universitet, Juridisk Institut – Aarhus Universitet, Justitia, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Politiken, Retspolitisk Forening, samtlige byretter, Scandinavian Stars Danske Støtteforening, TV2/DANMARK A/S, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Medier, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Sø- og Handelsretten, TV2/DANMARK A/S, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Samtlige høringssvar er vedlagt.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Sø- og Handelsretten, Vestre Landsret og Østre Landsret har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Medier og TV2/DANMARK A/S finder det problematisk, at der med lovforslaget lægges op til at afskære medierne og offentligheden fra at få indsigt i materiale, der indgår i undersøgelsen hos den uafhængige task force om reder-, ejer- og forsikringsforholdene vedrørende Scandinavian Star (herefter benævnt "task forcen"), og at det er en utilstrækkelig begrundelse for delvist at undtage fra reglerne i offentlighedsloven, at en del af det materiale, som task forcen indsamler, vil kunne få relevans i en eventuel senere politimæssig efterforskning. Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Medier og TV2/DANMARK A/S finder i den forbindelse, at aktindsigt i task forcens materiale kan styrke mulighederne for undersøgende og dokumentarisk journalistik, der kan supplere task forcens undersøgelse. Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Medier og TV2/DANMARK A/S finder endvidere, at lovens undtagelsesregler giver tilstrækkelig adgang til at undtage oplysninger fra retten til aktindsigt, herunder af hensyn til enkeltpersoners private forhold (§ 30, nr. 1), rigets udenrigspolitiske interesser m.v. (§ 31, stk. 1), forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lign. og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning (§ 33, nr. 1) og gennemførelse af offentlig kontrol (§ 33, nr. 2).

Dansk Journalistforbund finder desuden, at lovforslagets undtagelse fra offentlighedsloven og fra databeskyttelsesreglerne om egenacces er en alvorlig tilsidesættelse af retssikkerheden, idet lovforslaget indebærer, at både

korrekte og falske oplysninger om personers ageren kan blive videregivet til task forcen, uden at de pågældende har mulighed for indsigt og indsigelse for så vidt angår sådanne oplysninger.

Som det fremgår af pkt. 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, har et flertal i Folketingets følgegruppe for Scandinavian Star-undersøgelsen (herefter benævnt "følgegruppen") (bestående af Socialdemokratiet, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne) den 6. marts 2022 opfordret justitsministeren til at fremsætte et lovforslag, der giver hjemmel til, at de oplysninger, der tilgår task forcen i undersøgelsesperioden, ikke er omfattet af bl.a. offentlighedslovens regler om aktindsigt.

Følgegruppens opfordring skal ses i lyset af, at task forcen vurderer, at det vil kunne skade undersøgelsen vedrørende Scandinavian Star, hvis der bliver offentlighed om det materiale, der løbende stilles til rådighed for task forcen. Task forcen har i den forbindelse peget på risikoen for bl.a., at udlevering af oplysninger fra undersøgelsen vil kunne hindre gennemførelsen af efterforskningsmæssige skridt i en eventuel efterfølgende politimæssig efterforskning, og at flere interviewede har givet udtryk for bekymring for mulige konsekvenser af at give sådanne interviews, idet de frygter, at den information, de ønsker at dele med task forcen, vil kunne komme udenforstående til kendskab. Task forcen har også peget på risikoen for, at andre landes myndigheder ikke vil bidrage med oplysninger, hvis oplysningerne ikke behandles med den nødvendige fortrolighed.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det materiale, der indgår i task forcens undersøgelse, i vidt omfang vil kunne undtages fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens bestemmelser, herunder § 23, § 30, nr. 1 og 2, § 32 samt § 33, nr. 1 og 5. Justitsministeriet kan imidlertid ikke udelukke, at der vil kunne opstå situationer, hvor offentlighedslovens regler om aktindsigt m.v. kan føre til en videre grad af offentlighed i oplysninger, der indgår i task forcens undersøgelse, end hvad der måtte skønnes hensigtsmæssigt af hensyn til f.eks. en mulig efterfølgende efterforskning. På den baggrund lægger Justitsministeriet med lovforslaget op til at efterkomme følgegruppens opfordring.

2. Delvis undtagelse fra offentlighedslovens regler om notat- og journaliseringspligt

Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Journalistforbund, Danske Medier og TV2/DANMARK A/S finder det kritisabelt, at offentlighedslovens regler om notat- og journaliseringspligt ikke finder anvendelse for så vidt angår materiale, der indgår i task forcens undersøgelse.

Som det fremgår af pkt. 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil task forcen ikke være forpligtet til at iagttage notat- og journaliseringspligten (offentlighedslovens §§ 13 og 15) i relation til det materiale, der indgår i task forcens igangværende undersøgelse vedrørende Scandinavian Star.

Hvad angår notatpligten forudsættes det i pkt. 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at task forcen i praksis indretter sit arbejde på en sådan måde, at der eksempelvis gøres notat vedrørende faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger, som task forcen bliver bekendt med, f.eks. gennem interviews.

Hvad angår journaliseringspligten bemærkes det, at bestemmelsen i offentlighedslovens § 15 (om journaliseringspligt) bl.a. har til formål at understøtte lovens offentlighedsprincip, idet bestemmelsen kan medvirke til, at dokumenter i forvaltningsmyndigheders varetægt organiseres på en sådan måde, at de kan stilles til rådighed for offentligheden, bl.a. som led i aktindsigt. Bestemmelsen varetager også en række andre hensyn, hvoraf flere knytter sig til aktindsigt. Der henvises i forbindelse til bemærkningerne til bestemmelsen i § 15 i lovforslag nr. 144 af 7. februar 2013 og betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, kapitel 25, pkt. 3.1 (s. 865f.). Justitsministeriet bemærker i forlængelse heraf, at der med lovforslaget lægges op til at afskære retten til aktindsigt i materiale, der indgår i task forcens undersøgelse.

III. Lovforslaget

I forhold til det lovudkast, der har været sendt i høring, indeholder det fremsatte lovforslag ikke indholdsmæssige ændringer.